

A Kúria a dr. Kövessy Roland ügyvéd által képviselt felperes felperesnek a dr. Soltész Beatrix ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 2.M.364/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.20.912/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.20.912/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 2009. április 6-ától állt az alperes alkalmazásában informatikus munkakörben. Munkaviszonyát 2011. január 7-én kelt rendkívüli felmondással szüntették meg. Ezen a napon hiánytalanul postázta részére az alperes a munkaviszony megszüntetésekor kiadandó igazolásokat, amelyeket a felperes 2011. január 17-én vett át.

A Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 1.M.53/2011/9. számú ítéletével a felperes munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és annak jogkövetkezményei tárgyában benyújtott keresetet elutasította. A Zala Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2011. szeptember 6-án kelt 4.Mf.20.897/2011/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes a 2011. január 7-én kelt rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Ennek értelmében a jogviszony 2011. szeptember 1-jén szűnt meg az alperesnél.

A munkáltató ezt követően felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriánál, amelyben a végrehajtás felfüggesztését is indítványozta. A jogerős ítélet alapján időközben az alperessel szemben a felperes végrehajtási eljárást kezdeményezett, amelynek keretében marasztalási összeget megfizette.

Az átutalást követően az alperes 2011. december 12-én kelt levelében felhívta a felperest a részére már elküldött „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási jogviszonyról, valamint a jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához + pótlap a foglalkoztatói igazoláshoz” dokumentum visszaküldésére abból a célból, hogy azon a szükséges korrekciókat átvezesse, majd a módosított és javított igazolásokat 2012. december 20-ai levelével visszaküldte. Az átutalás előtt módosított tartalmú munkáltatói igazolások kiállítására, az igazolások javítására nem volt mód.

A felperes a másodfokú határozat kihirdetését követően, de az átutalást megelőzően 2011. november 10-én munkaszerződést kötött a

vele baráti viszonyban álló F.T. ügyvezető által képviselt J.P. Kft.-vel. Munkaszerződése szerint a felperes mint informatikai igazgató, ügyvezető-helyettes került megjelölésre havi 680.000 forint személyi alapbér, továbbá az ügyvezető igazgató által meghatározott feladatok elvégzéséért a személyi alapbére 80 %-ának megfelelő összegű prémium kifizetése mellett. A munkaszerződés rendelkezett az ezt meghaladó széleskörű béren kívüli juttatásokról. A szerződésben kikötésre került, hogy a munkavállaló vállalja, miszerint a munka megkezdésének első napjáig a társaság rendelkezésére bocsátja összes eddigi munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályban előírt igazolásait. A dokumentumok hiánya esetén a munkavállaló nem állhat munkába, a kft. pedig a munkaszerződéstől eláll. A munkába lépés időpontjaként 2011. november 14. napjának 9.00 óráját jelölték meg.

A munkaszerződés megkötésének időpontjában a felperes rendelkezett a 2011. január 7-én kiállított igazolásokkal, továbbá a másodfokú bíróság jogerős döntésével, amely iratokat F.T.-nek nem adott át.

A felperes módosított keresetében a J.P. Kft.-vel kötött munkaszerződés alapján az abban kikötött határozott időre, azaz öt évi időtartamra figyelemmel elmaradt nettó jövedelem címén 26.204.760 forint és ennek kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest perköltség viselés mellett.

A Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.364/2013/10. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére kötelezte azzal, hogy a feljegyzett kereseti illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában utalt az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 97. §-ában, valamint a 164. §-ában foglaltakra.

Kifejtette, hogy a perben a felek között nem volt vitás, miszerint a 2011. január 7-én kelt rendkívüli felmondás írásba foglalásának napján a felperes munkaviszonyának megszüntetésekor kiállítandó igazolásokat a munkáltató hiánytalanul a felperes rendelkezésére bocsátotta, amelyet 2011. február 17-én vett át. Ezen körülményt a felperes a személyes meghallgatása során maga sem cáfolta, sőt megerősítette, hogy ezután álláskeresési ellátásban részesült.

A felperes a 2013. december 19-én kelt beadványában megerősítette, hogy többször a munkáltatóhoz fordult az összes dokumentum kiadása érdekében. Ezzel szemben a személyes meghallgatása alkalmával már csak egy időpontot, nevezetesen 2011. november 19-ét jelölte meg úgy, mint amikor P.V.-vel, az alperes munkavállalójával egyeztetett az igazolások kiadásáról.

A perben nem nyert bizonyítást, hogy a felperes a munkáltatót több alkalommal felszólította volna a korrigált tartalmú igazolások kiadására, vagy akárcsak a munkáltató tudomására hozta volna, hogy ennek hiányában a rendkívül kedvező bérezést ígérő új munkaviszonya négy nap elteltével megszűnik.

Fentiekén túlmenően a bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adataiból arra a következtetésre jutott, hogy a felperes és a J.P.

Kft. között létrejött munkaszerződés kirívóan aggályosnak tekinthető, mellyel összefüggésben a felperes által megjelölt jelentős mértékű kártérítési igény megalapozottsága kétséget kizáróan nem állapítható meg.

Perdöntő súllyal értékelte a bíróság, hogy a felperes és F.T. meghallgatásuk alkalmával mindvégig következetesen és határozottan állították, hogy a 2011. november 10. napján kelt munkaszerződés F.T. javaslatára került a munkaszerződésbe. Utóbb az alperesi képviselő által előterjesztett, az alperes és a szolgáltatási igazgatója között létrejött 2009. január 1-jén kelt munkaszerződés alapján azt állították, hogy a bemutatott szerződést felhasználták, de megjegyezték, hogy az valószínűleg fenn volt a „neten”. Ezen előadást a bíróság életszerűtlennek találta megállapítva, hogy az alperesnél egy felső vezető szintű munkakört ellátó szolgáltatási igazgató egyedi munkaszerződése az interneten bárki számára nem lehet elérhető.

F.T. nem tudta megnevezni, hogy melyek voltak azok a munkáltatói igazolások, amelyekre a munkavégzés megkezdésének elengedhetetlen kellékeiként tekintett. Amennyiben a munkaszerződés alapján ezen iratok becsatolását fontos feltételként támasztotta, úgy elvárható lett volna, hogy tételesen felsorolja azokat, amelyek átadása a munkaviszony létesítéséhez, és fenntartásához szükségesek voltak.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2011. november 10-én a felperes birtokában volt a 2011. január 7-én az alperes által kiállított igazolásoknak, amelyek a kifizetett összegek valós állapotát tükrözték, továbbá rendelkezett a másodfokú jogerős döntéssel mint közokirattal, amelyeket F.T.-nak nem adott át. A felperes a perben a rá háruló bizonyítási teher ellenére nem bizonyította sikerrel, hogy a módosított igazolások kiadásának elmulasztásával okozati összefüggésben az alperes kárt okozott volna. A bíróság a perben a felperes jóhiszemű pervitelét megkérdőjelezte.

A kártérítési igény megalapozatlansága megállapítható volt, így az alperesnek a színlelt szerződésre és lehetetlen szolgáltatásra irányuló további hivatkozásai részletes vizsgálatát a bíróság a perben mellőzte.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Zalaegerszegi Törvényszék 2.Mf.20.912/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest fellebbezési perköltség viselésére kötelezte azzal, hogy a másodfokú eljárás illetékét az állam viseli.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással továbbá azzal az álláspontjával, hogy nincs bizonyítva, miszerint a felperesnek az alperes a módosított igazolások kiadásának késedelmével kárt okozott.

A régi Mt. 97. § (2) bekezdése alapján a munkaviszony megszüntetésekor a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályban előírt igazolások kiadása a munkáltató feltétlen kötelezettsége. Az alperes a 2011. december 20-ai levelében az

által korábban kiadott, és a felperes által 2011. január 17-én átvett igazolásokat korrigálta a Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.897/2011/4. sorszámú ítélete alapján. Az új munkáltatónak jogában állt ragaszkodni bizonyos igazolásokhoz, és annak ellenére, hogy a jogerős ítéletben foglaltak a munkaviszony megszüntetésének időpontját, a kifizetett juttatásokat közokiratként tanúsítják, ugyanakkor ezek az adatok feltétlenül nem helyettesítik a munkáltatói igazolásokat. E késelemnek azonban - részben eltérően az elsőfokú bíróság álláspontjától - azért nincs jelentősége, mivel a másodfokú bíróság szerint a felperesnél nem következett be kár és valós elmaradt jövedelem, ugyanis a J.P. Kft. és a munkavállaló között létrejött munkaszerződés színlelt volt. A felek tényleges akarata nem irányult munkaviszony létesítésére. A megalapozott kártérítési igényhez ugyanis a jogellenes munkáltatói magatartás mellett elmaradhatatlan kellék az ezzel okozati összefüggésben bekövetkezett kár is.

A rendelkezésre álló bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti egybevetéséből megállapítható volt a felperes és a J.P. Kft. között létrejött munkaszerződés színleltisége. Ebben a körben értékelendő a felperes és a kft. ügyvezetőjének, F.T.-nak baráti és korábbi gazdasági kapcsolata, továbbá az elállásra okot adó feltétel (munkaszerződés) rövid határideje, okszerűtlen kikötése figyelemmel arra is, hogy a felperes F.T.-t a jogerős ítéletről szóban tájékoztatta. A felperesnek az alperes által korábban kiadott igazolások 2011. január 7-étől a rendelkezésére álltak, és a kft.-vel kötött munkaszerződés létrejöttének időpontjában az addig kifizetett összegeket megfelelően tükrözték. A munkaszerződést nem teszi érvénytelenné a szükséges igazolások hiánya, de a jelen esetben nem volt okszerű a munkaszerződésben foglalt kikötés. A szerződő felek nem is határozták meg pontosan, mely igazolásokra tartott igényt a munkáltató.

Sem a felperes előadása, sem a tanúként meghallgatott F.T. nyilatkozata nem volt következetes a szerződéskötés körülményeire, és a szerződés szövegezésére vonatkozóan sem.

Nem hagyható figyelmen kívül továbbá a J.P. Kft. anyagi helyzete sem, amely a felperesnek kikötött juttatások realitását erősen megkérdőjelezi. Az anyagi alapok bővítése még pályázat útján is kétséges tekintettel arra, hogy a rövid határidő mellett a szükséges foglalkoztatási létszám sem volt meg, és ezzel kapcsolatos munkáltatói intézkedés sem történt. Nincs adat arra vonatkozóan, hogy a felperes helyett a kft. később más személyt alkalmazott volna.

Mivel tehát a felperes és a J.P. Kft. között létrejött munkaszerződés valós munkaviszony létrehozására irányuló szerződési akarat hiányában színlelt, ezért valós kár hiányában a felperes keresete megalapozatlan, így az elsőfokú bíróság helytállóan döntött a kereset elutasításáról.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a másodfokú ítélet „megváltoztatását”, és a kereseti kérelemnek megfelelő új

határozat meghozatalát kérte az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati perköltségben való marasztalásával. Másodlagosan a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és ezen bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését indítványozta.

A felülvizsgálati érvelés szerint a felperes több alkalommal kereste meg a munkáltatót iratainak kiadása érdekében. Az alperes jogi képviselője két megkeresésről számolt be (egy vonalas- és egy mobiltelefon hívásról), valamint arról, hogy nem kerültek szóba a munkaügyi dokumentumok, míg a tanú, P.V. alperesi munkavállaló azt nyilatkozta, hogy a felperes egyszer kereste meg, és szó volt az iratok kiadásáról. Ez azon feltételhez volt kötve, hogy a munkabér ki van-e fizetve. Egyértelmű, hogy P.V. tanú közölte a munkabér és a dokumentumok kiadásának fontosságát a felettesével, H.T.-val, aki az alperes gazdasági igazgatója volt.

Az előzetes egyeztetések alkalmával a J.P. Kft. ügyvezető igazgatója, F.T. tudomást szerzett arról, hogy a felperesnek a volt munkáltatója által kötelezően kiállítandó munkaügyi iratai nem állnak rendelkezésre, ezért történt a munkaszerződés megfogalmazása. A munkaviszony hivatalos és törvényes feltétele a munkaügyi dokumentumok megléte és átadása.

A tanúvallomások alapján bizonyítottá vált, hogy amennyiben P.V. „munkaügyes” kiállította volna a iratokat, az 2011. november 10-én már a felperes rendelkezésre állt volna, és a kft-nél a munkaszerződés aláírásának nem volt akadálya.

A per során, valamint a tanúk meghallgatása alatt jól érzékelhető volt, hogy a felelős vezetők észlelve a súlyos mulasztást az iratok kiadása tekintetében, a felelősséget egymásra próbálták hárítani.

A felperesnek mint volt munkavállalónak nem kell a munkaügyi dokumentumait külön kérni, mivel a munkáltatónak törvény által szabályozott kötelezettsége volt azok rendelkezésre bocsátása. Ennek ellenére igazolást nyert a perben, hogy a felperes mindent megtett az igazolások megszerzése érdekében, ami tőle elvárható volt.

Az alperes is elismerte „bűnös mulasztását”, mivel 2011. december 26-án eljuttatta a felperesnek az érvényes és hivatalos, törvény által kiaandó munkaügyi iratokat.

A felperes következetesen állította, hogy „az üzletben nincs barátság”, ezért a bizonyítási indítványában kérte a Városi Bíróság előtt zajló perek iratainak beszerzését.

A felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a bíróság F.T. szavahihetőségét megkérdőjelezte.

A per során mind a felperes, mind F.T. tanú egyértelműen és határozottan úgy nyilatkozott, hogy a munkaszerződés tartalmát tekintve egyeztettek, abba mindenki a maga érdekeit, kívánságait írta bele. A felperes azért választotta a munkaszerződést, mert a vállalkozási szerződések szerint elvégzett munka kifizetését nem találta biztosnak.

Az informatika világában, főleg ha az felelősségteljes beosztással jár, a felek által kikötött bérezés nem tartozott a kiemelt

jövedelmek közé.

Mivel az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a színlelt szerződést, erre vonatkozóan bizonyítási anyagot nem kért be, így nem lett csatolva a „N.” megnevezésű szakmai dokumentáció sem.

A felperes olyan munkaszerződést írt alá, amely tartalmaz minden jogszabályban meghatározott kritériumot. A terjesztésellenőrző szoftverrendszert a felperes már elkészítette és üzemeltette, olyan mennyiségű és minőségű előteljesítést végzett a szerződés aláírását megelőzően, amely annak színleltségét teljes mértékben kizárja. A per során semmilyen tény vagy bizonyíték nem merült fel a munkaszerződés színleltségének igazolására. Az elsőfokú bíróság nem szerezte be a per során kért peranyagokat, amelyek vitán felül állóan cáfolják a másodfokú bíróság által megfogalmazottakat az elutasítás tárgyában. Az alperes „gátlástalan” magatartása hozta a felperest olyan helyzetbe, miszerint a már aláírt munkaszerződését a munkáltatója felmondta. Ezzel pedig a felperest komoly anyagi kár érte, amiért a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján köteles helytállni az alperes „bűnös mulasztása” miatt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A régi Mt. 97. § (2) bekezdése értelmében a munkaviszony megszüntetésekor a munkáltató kötelezettsége volt a munkaviszonyra vonatkozó szabályban, illetve egyéb jogszabályban előírt igazolások kiadása. Az alperes ezen előírásnak határidőben nem vitásan nem tett eleget.

A másodfokú bíróság ugyanakkor helytállóan fejtette ki, hogy az igazolások kiadása késedelmének a jelen perben nincs jelentősége, mivel a felperesnél bizonyítottan nem következett be kár, és nem állapítható meg ténylegesen elmaradt jövedelem sem. Közte és a J.P. Kft. között létrejött munkaszerződés - a rendelkezésre álló bizonyítékokból ítéleti bizonyossággal megállapíthatóan - színlelt volt, a felek szándéka ténylegesen nem irányult munkaviszony létesítésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ugyan nem mondta ki a szerződés színlelt voltát, azonban - nagyrészt a másodfokú bíróság ítéletében megerősített indokok alapján - nem találta bizonyítottnak, hogy a felek tényleges akarata munkaszerződés megkötésére, illetve munkaviszony létesítésére irányult volna. Alaptalan azon felülvizsgálati érvelés, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatta le a szükséges bizonyítási eljárást a színlelt szerződés semmissége vonatkozásában.

Az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a színlelt szerződés megkötésére utal annak pontjában foglalt elvárás, amely indokolatlanul tartalmaz igen rövid határidőt az elállási jog gyakorlására. A J.P. Kft. ügyvezetője, F.T. a felperessel baráti kapcsolatban áll, aki szóban tájékoztathatta leendő munkáltatóját az alperesnél fennálló jogviszony megszüntetéséről, annak módjáról,

és az eredetileg kiállított igazolást, a jogerős bírósági döntést is átadhatta volna. Ezt nem tette annak ellenére, hogy az a rendelkezésére állt. Nem hagyható figyelmen kívül F.T. ügyvezető - aki ragaszkodott a jogviszony létesítésénél az alperes által a felperes részére kiállított igazolások átadásához - tanúvallomása, aki pontosan nem is tudta megnevezni, hogy milyen iratokra tartott igényt (jegyzőkönyv, 13. oldal utolsó bekezdés).

Az eljáró bíróságok helytállóan rögzítették, hogy az eljárás során mind a felperes, mind F.T. ellentmondásos nyilatkozatot tettek, különösen a J.P. Kft-nél készített munkaszerződés létrejöttének körülményeiről, és az abban foglaltak tisztázásáról. Nem életszerű azon hivatkozás, hogy az alperesnél felső vezetői feladatot ellátó személy munkaszerződése volt a minta, amely az interneten bárki számára megismerhető. A felperes ezen állítását bizonyítékkal nem is támasztotta alá.

Az eljáró bíróságok helyesen következtettek arra is, hogy a cég anyagi helyzete megkérdőjelezte a felperesnek ígért juttatások realitását akkor is, ha esetleg az „informatika világában” a szerződésben rögzített bér nem tekinthető eltúlzottnak. Arra sem merült fel adat, hogy a J.P. Kft-nél a felperes foglalkoztatásának megíúsulását követően alkalmaztak volna informatikai vezetőt, ügyvezető-helyettest, és milyen bérezés mellett.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH2001.197., BH2002.29].

Az adott esetben a felülvizsgálati érvelés alapján az abban hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot. Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan mérlegelték, a körülményeket részletesen vizsgálták, és helytálló következtetésre jutottak. A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott szakmai dokumentáció - amelynek betérjesztésétől nem volt elzárva - nem lett volna alkalmas a többi bizonyíték oksági láncolatának megdöntésére.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes részére a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. október 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
Nné
tisztviselő